

NEOLITISCHE ONTBOSSINGEN TE KANNE (Droog-Haspengouw)

Bij de verbredingswerken van het Albertkanaal te Kanne- Caster (Limburg) werd een continu profiel ontsloten doorheen de basale valleiwand van de Jeker en doorheen de monding van een kleine droge vallei geërodeerd in het permeabel substraat van het plateau St. Pietersberg. Het profiel situeerde zich enkele meters boven de alluviale vlakte van de Jeker.

Een multidisciplinaire studie (1) heeft de reconstructie toegelaten van de Holocene evolutie van het lokale milieu. Deze evolutie kan in 3 periodes worden samengevat :

- vanaf de Allerød tot het Midden-Atlanticum (een weinig vóór 6500 B.P.) blijft het milieu stabiel en kenmerkt zich door een bodemvorming.
- van het Midden-Atlanticum tot het Subboreaal (waarschijnlijk een weinig vóór 3300 B.P.) : 3 fasen van vorming van kalktuffen (V, III, 1), gebonden aan bronwerking in een zeer bosrijk en stabiel milieu, wisselen af met 4 fasen van detritische aanvoer (VII, VI, IV, II), telkens gebonden aan bodemerosie in een relatief open landschap.
- vanaf het Subboreaal verdwijnen de bronnen. De hellingsafzettingen in een zeer open landschap kenmerken zich eerst door bruine kleiige lemen en daarna door lichtelemen (historische colluvia).

Alle beschikbare elementen wijzen op een directe relatie tussen het begin van de bodemerosie en de ontbossing door de Bandkeramische mens. Inderdaad, de houtskool (omstreeks 6500 B.P., Lv-1025 en Lv-1026), die een laagje vormt aan de basis van fase VII en geassocieerd is met BK-potscherven, vormen de eerste afzettingen na de destabilisatie van het milieu (10-50% AP; dominantie van *Corylus*; aanwezigheid van ruderaal pollensoorten). Fasen VII en VI van detritische aanvoer worden in verband gebracht met de BK-landbouwactiviteit. De houtskoollaag aan de basis van fase II, gedateerd omstreeks 4700 B.P. (Lv-1027), vormt de aanvang van een nieuwe ontbossing. Alhoewel er geen rechtstreeks bewijs voorhanden is, zou deze ontbossing in verband kunnen worden gebracht met een Midden-Neolitische Cultuur (Michelsberg?), waarvan in de onmiddellijke omgeving archeologisch materiaal werd terug

den.

Tussen de Bandkeramische en de Midden-Neolitische ontbossing wijst fase IV op een derde, nog niet gedateerde ontbossing.

Wij beschouwen de houtskoollaagjes die telkens voorkomen aan de basis van de detritische afzettingen VII en VI, IV, II als argument voor de toepassing van de brandcultuur bij deze Neolitische ontbossingen.

E. PAULISSEN

Instituut voor Aardwetenschappen
K.U.Leuven

- (1) E. PAULISSEN, F. GULLENTOPS, P.M. VERMEERSCH, M.-A. GEURTS, E. GILOT, W. VAN NEER, E. VAN VOOREN, E. WAGEMANS, 1980: Evolution Holocène d'un flanc de vallée sur substrat perméable (Hesbaye Sèche, Belgique). *Mém. Inst. Géol. de Louvain*, t. XXXI.